

KulturA.I. – sztuka współpracy

Wyniki badania ankietowego

Podstawowe informacje o badaniu

Cele badania

Celem badania było wstępne rozpoznanie aktualnych praktyk wykorzystywania technologii AI przez osoby zarządzające i pracujące w instytucjach kultury. Dodatkowo, skoncentrowano się na ustaleniu głównych kierunków działalności, w których możliwe będzie wykorzystanie agentów AI.

Zebrane w badaniu wnioski i informacje stanowiły wstępny materiał do pracy warsztatowej z ekspertami i praktykami, działającymi już w zakresie rozwoju technologii sztucznej inteligencji wspomagającej działalność sektorów kreatywnych, a także świadomego uczestnictwa w kulturze. W badaniu skoncentrowano się na sektorze sztuk wizualnych, jednak nie było to kryterium wykluczające inną aktywność w szerokim polu kultury.

Podstawowe pojęcia

Kluczowym pojęciem w badaniu było zrozumienie czym jest „agent AI”. Rozumieliśmy przez to pojęcie autonomiczny system oparty na modelu językowym, który wspomaga proces decyzyjny użytkowników, w oparciu o dostarczone przez nich informacje o potrzebach i warunkach realizacji zadania. Oznacza to także, że system ten jest w stanie autonomicznie ustalić precyzyjny cel działania oraz adekwatną do tego celu i warunków podanych przez użytkownika, ścieżkę realizacji zadania.

Realizacja

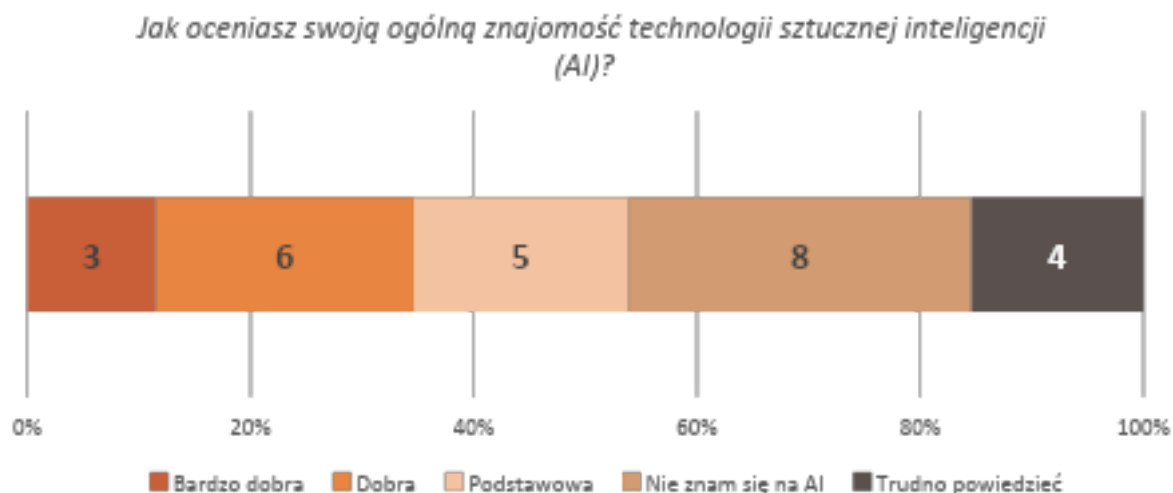
Badanie ankietowe przeprowadzono w dniach 2-22 listopada 2024 roku, metodą CAWI (computer assisted web interview). Zadanie zrealizowano w ramach projektu „KulturA.I. – sztuka współpracy” sfinansowanego przez Unię Europejską NextGeneration EU.

Kwestionariusz obejmował 11 pytań, skierowanych do osób reprezentujących sektor kultury, pracujących zarówno na stanowiskach kierowniczych, jak i przy bezpośrednim kreowaniu programu instytucji.

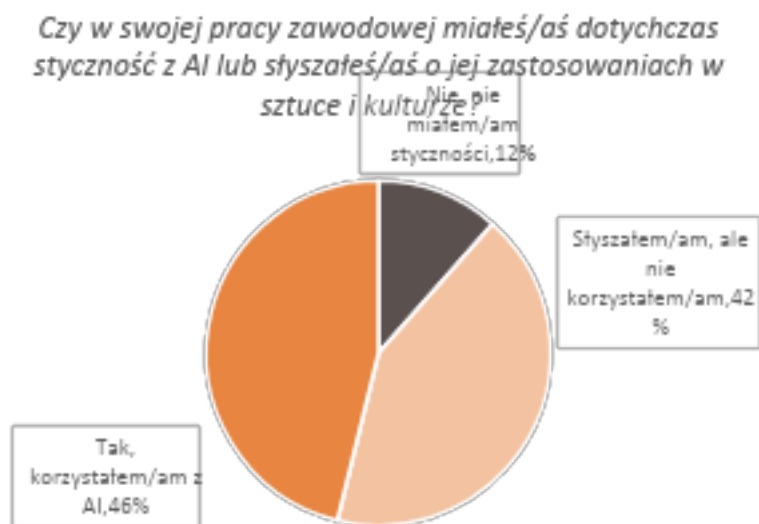
Wyniki badania ankietowego

Znajomość technologii

Niewiele ponad połowa osób uczestniczących w badaniu ocenia swoją wiedzę w zakresie AI, jako przynajmniej podstawową (14 na 26 odpowiadających). Niemal co trzecia osoba przyznaje, że nie zna się na tych technologiach. Około 15% zaś wskazuje, że trudno im ocenić swój poziom wiedzy na ten temat.

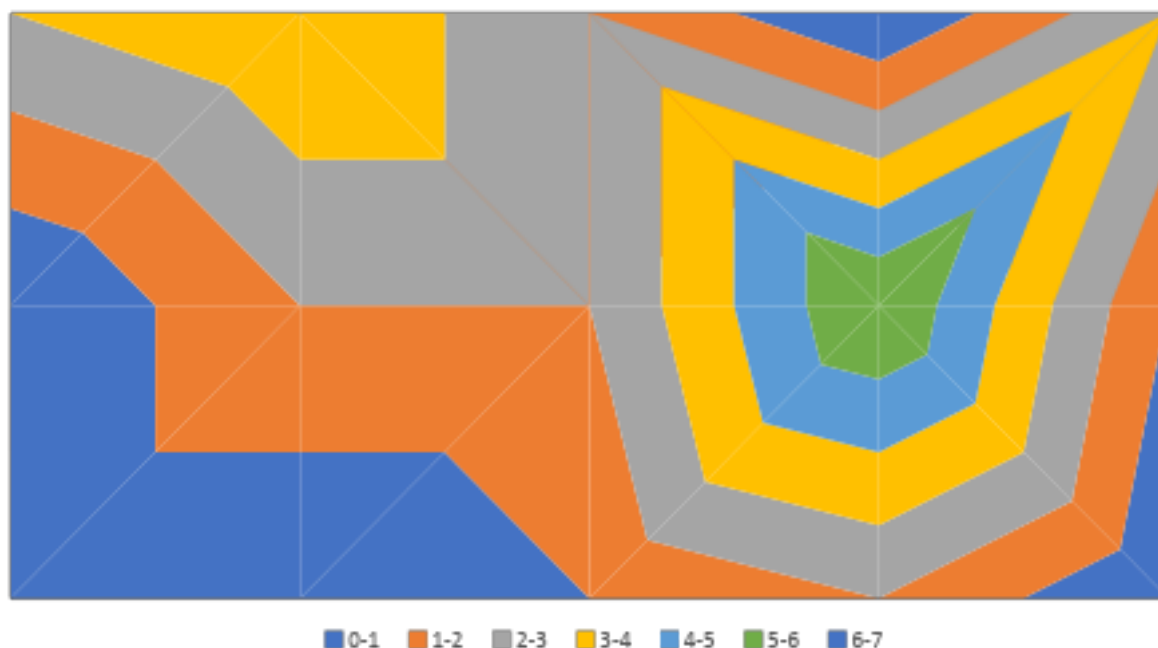

Niemal połowa z odpowiadających (46%) miała styczność z AI w swojej pracy. Podobna liczba odpowiadających wskazuje, że słyszało o technologii w pracy, ale jej nie wykorzystało.

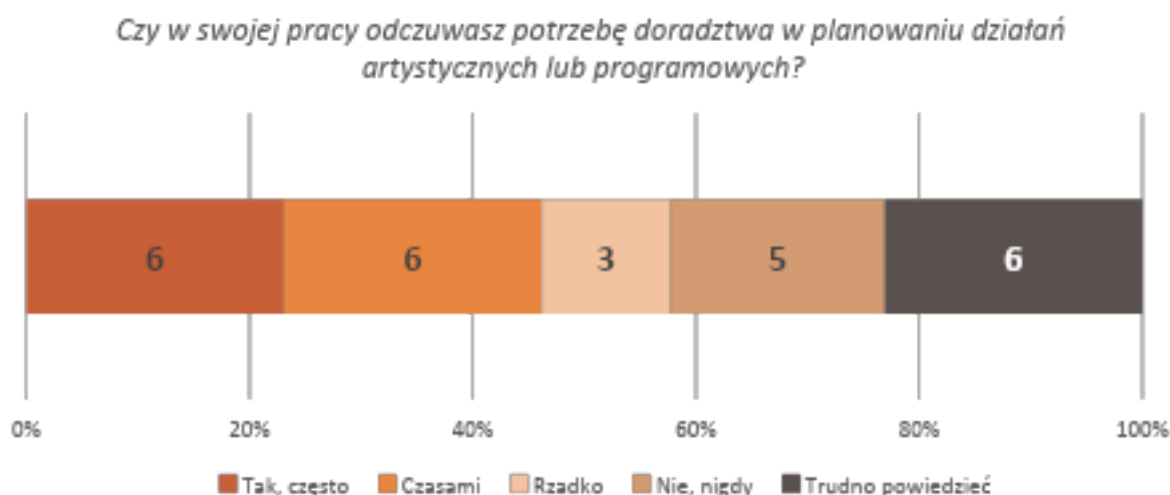
Analizując zależność pomiędzy wykorzystywaniem AI, a deklarowaną znajomością, można wskazać na pewną tendencję do tego, że osoby, które posiadają pewną znajomość tematu („Słyszały, ale nie korzystały”), częściej przyznają, że nie znają się na tym zagadnieniu. Poziom deklarowanego poziomu kompetencji, jest wyższy u osób, które wykorzystują technologię.

Deklarowana znajomość AI, a wcześniejsza styczność z technologią

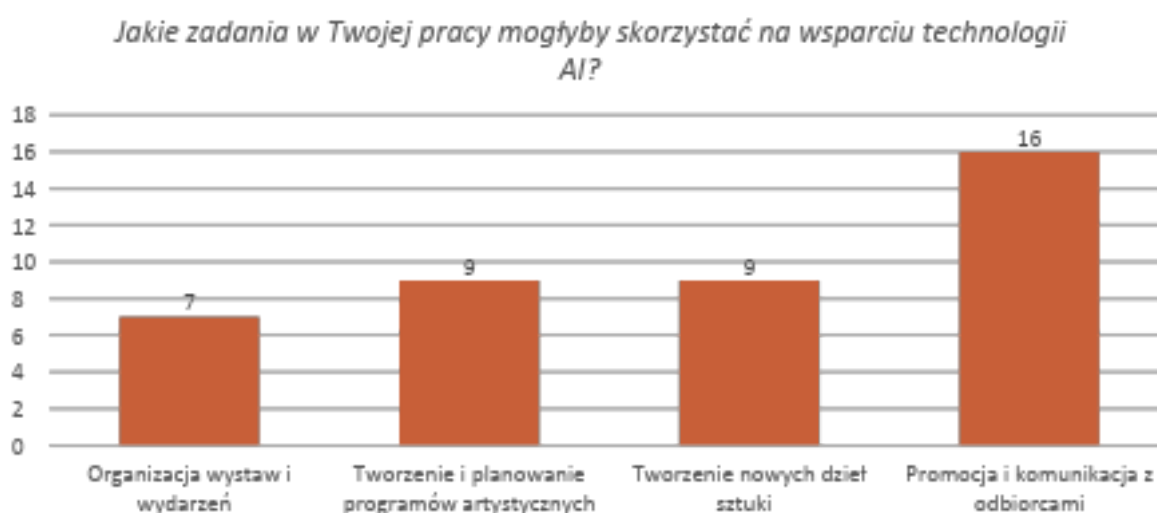

Potrzeby zawodowe

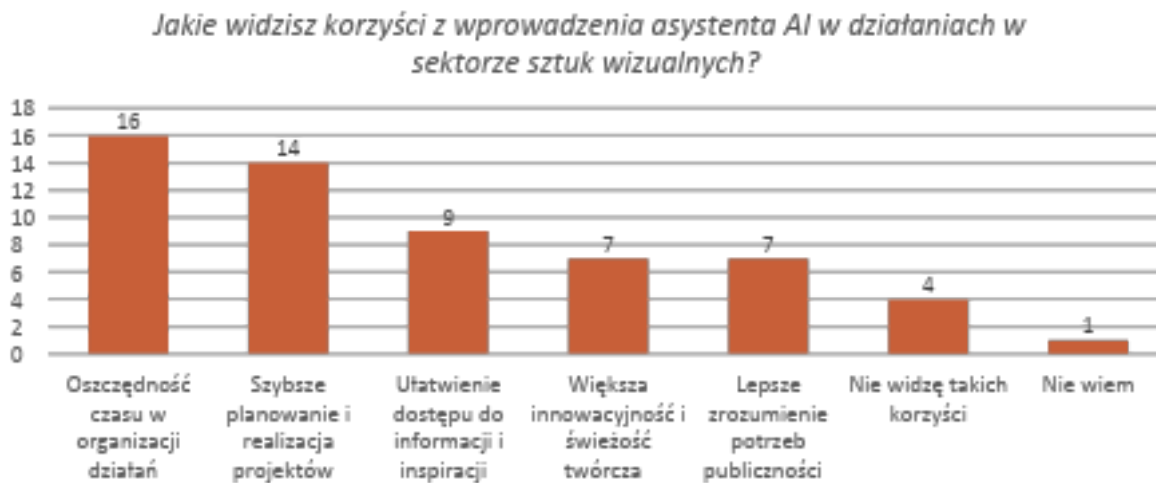
57% odpowiadających uznało, że zdarza im się odczuwać potrzebę doradztwa w planowaniu działań artystycznych lub programowych. Dla 23% jest to sytuacja częsta, tyle samo osób odpowiedziało, że zdarza się to czasami. Dla 19% jest to sytuacja nieznana, która nigdy się nie zdarza.

Dla 61% osób uczestniczących w badaniu, technologia AI to przede wszystkim narzędzie, które mogłoby wspierać działania promocyjne i komunikacyjne, wspierające utrzymywanie relacji z odbiorcami. 1/3 uczestników i uczestniczek badania widzi potencjał AI we wsparciu działalności twórczej i programowej, w tym planowania programów. Trochę ponad ¼ widzi rolę AI bezpośrednio przy organizacji wystaw i wydarzeń.

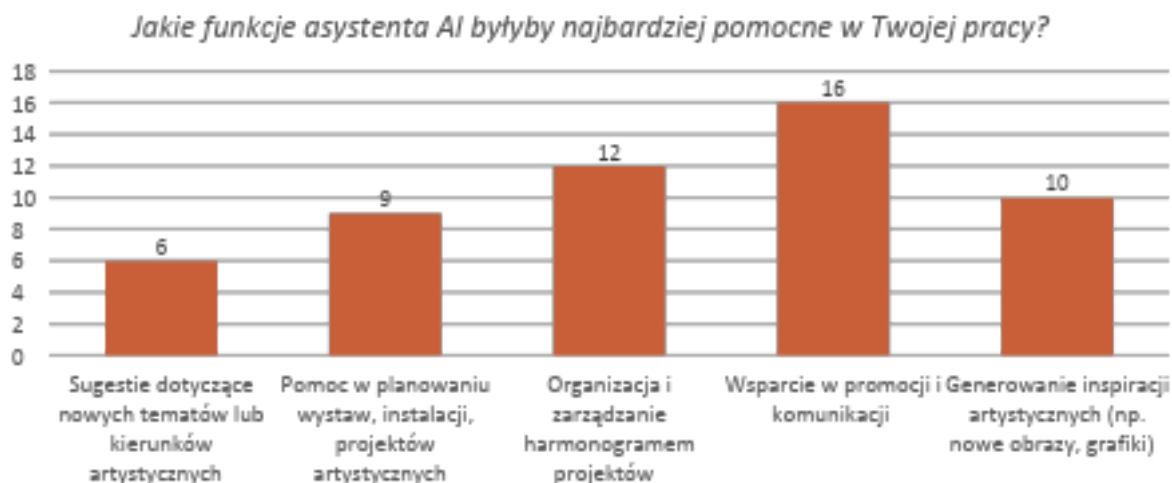

Do podstawowych korzyści płynących z wykorzystania AI, które dostrzegły osoby biorące udział w badaniu należą kwestie związane z wymiarem temporalnym. Najważniejszymi korzyściami są bowiem „oszczędność czasu w organizacji działań” oraz „szybsze planowanie i realizacja projektów”. 15% odpowiadających osób wskazało, że nie widzą takich korzyści.

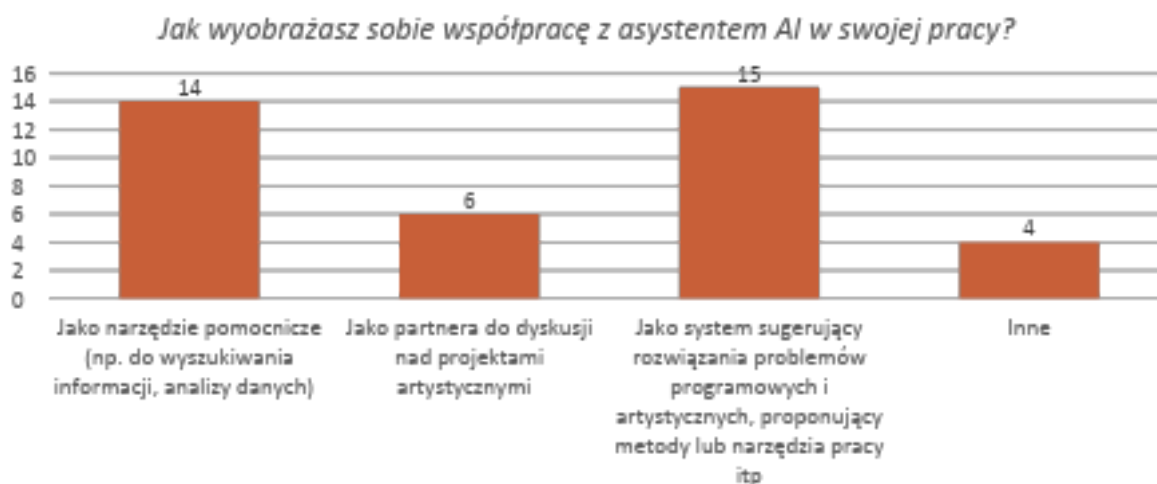

Charakterystyka agentów AI

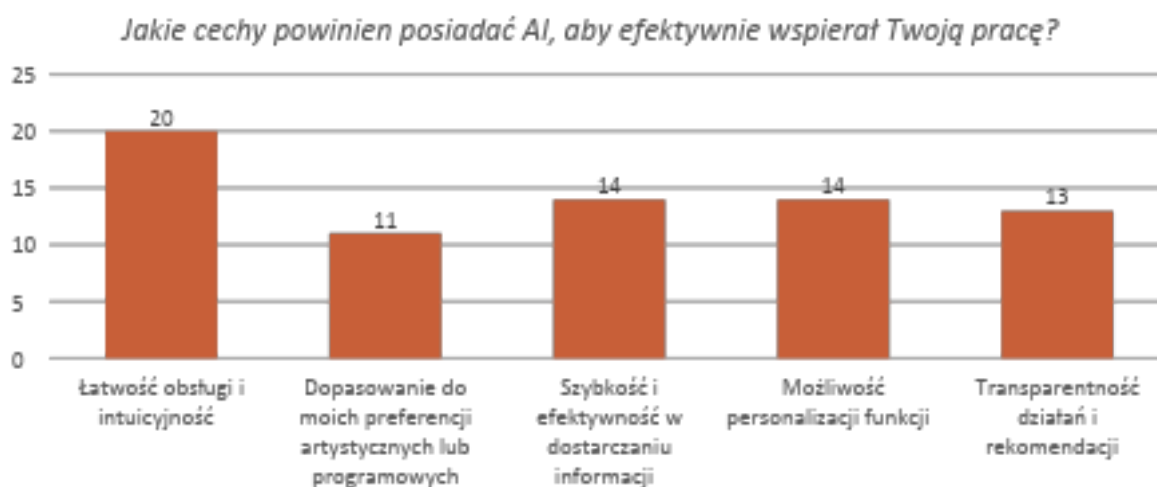
Istotnym zagadnieniem w badaniu było badanie preferencji dotyczących funkcjonalności agentów, wspierających pracę. Najlichniesze odpowiedzi dotyczyły wsparcia promocji oraz komunikacji, a także wsparcia procesów zarządczych (organizacja i zarządzanie harmonogramami projektów).

Współpraca z agentem AI, rozpatrywana jest przede wszystkim w dwóch obszarach: jako „system sugerujący rozwiązywanie problemów programowych o artystycznych”, a także jako „narzędzie pomocnicze do wyszukiwania informacji i analizy danych”. Wśród odpowiedzi „inne”, połowa odnosiła się do stwierdzenia, że osoby odpowiadające nie wyobrażają sobie takiej współpracy, natomiast pozostałe do „przyspieszania dotychczasowej pracy”.

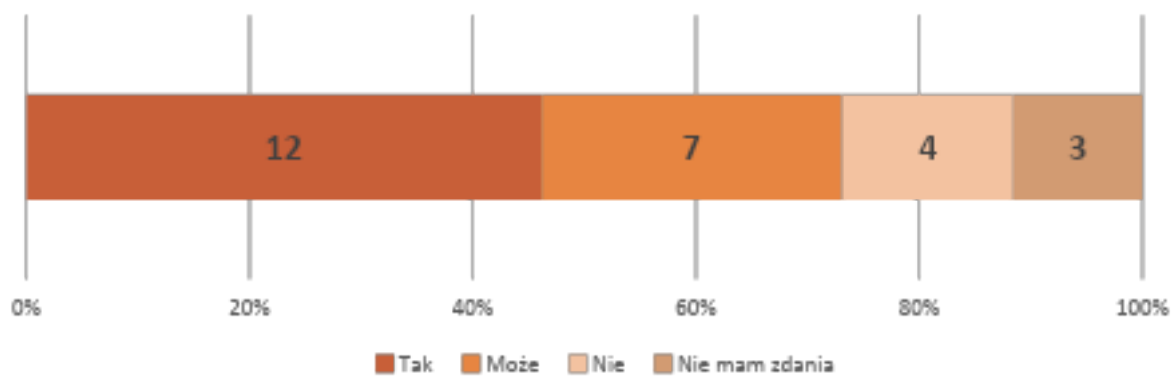

Wśród cech, jakimi charakteryzować się powinien agent AI, większość odpowiedzi jest niemal równoliczna i wskazywała je około połowa odpowiadających (szybkość dostarczania informacji, możliwość personalizacji, transparentność działań). Dominującą cechą, na którą wskazywano, była jednak łatwość obsługi i intuicyjność. Nieznacznie rzadziej wskazywano na potrzebę dopasowania do preferencji artystycznych i programowych.

Ostatnią kwestią, o którą zapytano było promowanie praktyk ekologicznych w sektorze sztuk wizualnych. Niemal połowa odpowiadających wskazała na taką możliwość, a ¼ dopuściła ją. Co dziesiąta z odpowiadających osób uznała, że taka praktyka nie powinna mieć miejsca.

Czy uważasz, że asystent AI powinien promować ekologiczne praktyki w sektorze sztuk wizualnych?

Wnioski

1. Aktualne potrzeby osób uczestniczących w badaniu, w pewnej mierze mogą być dyktowane dotychczasowymi doświadczeniami z technologiami wykorzystującymi AI. Podobne działania, które dziś uznawane są za korzyści (kwestie organizacyjne, wsparcie procesów zarządczych) z wykorzystywania dostępnego wsparcia AI, są wskazywane jako obszary, które mogą być najbardziej pomocne w pracy.
2. Kluczowym czynnikiem, który jest obecnie rozpoznawany jako korzyść wynikająca z użycia technologii AI, w tym działania agentów AI, jest oszczędność czasu. Uczestnicy badania wskazują na ułatwienie realizacji czynności, które wykonują dziś samodzielnie, są powtarzalne, lub łatwe do wyspecyfikowania.
3. Skłonność do przypisywania szans na rozwój AI w obszarach powtarzalnej i nużącej pracy, może mieć związek z charakterystyką badanej grupy. W ankiecie uczestniczyły bowiem osoby należące do grupy pracującej w oparciu o zasoby kreatywne, w których selekcja zawodowa może być oparta na indywidualnej skłonności do unikania rutynowych, powtarzalnych zajęć, za których przeciwieństwo uważane są zawody artystyczne. Oczywiście teza ta wymagałaby dalszych prac badawczych, ponieważ część uczestników i uczestniczek badania to co prawda zatrudnieni w sektorze kultury, ale także na stanowiskach menedżerskich. Weryfikacja i wyjaśnienie tego zjawiska może być istotne dla dalszego rozwoju narzędzi wspomaganych AI, ze względu na konieczność projektowania interfejsów oraz procesów w taki sposób, aby rozszerzać możliwości działania ponad zadania powtarzalne, a wspierać także interakcje agentów ze światem rzeczywistym. Agent AI wspierający pracę w branży kreatywnej mógłby bowiem odciążać pracowników i pracowniczki także w utrzymywaniu niektórych relacji czy rozwiązywaniu zadań, które przeszkadzają w pracy kreatywnej.
4. Osobną kwestią, która powinna zostać poddana szerszej dyskusji, jest osadzenie w strukturze pracy agentów AI określonych wartości. W badaniu pytaliśmy o promowanie określonych rozwiązań ekologicznych. Kwestia ta tylko dla niecałej połowy odpowiadających była oczywista. Intencje stojące za odpowiedziami niejednoznacznymi lub głosami przeciwnymi, wymagają dalszego zbadania także w wymiarze zagrożeń etycznych, czy możliwego nadużycia promowania określonych treści.
5. Agent AI, w świetle zebranych odpowiedzi to przede wszystkim systemowy przewodnik po nadmiarze informacji i treści. Przypomina postać metaforycznego konsjerża

nowoczesności, który po ustaleniu potrzeb swojego klienta, próbuje zapewnić mu wiele propozycji rozwiązań na postawione problemy.

Projekt **“KulturA.I. - Sztuka współpracy”**

sfinansowano przez **Unię Europejską | NextGeneration EU** w ramach *Programu wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju* w ramach **Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności**.

autor koncepcji: Wojciech Gorczyca

współautor koncepcji: Karol Wittels

działania badawcze i diagnostyczne: Michał Bargielski, Karol Wittels

konsultanci i trenerzy: Rafał Bielski, Wojtek Brzozowski, Wojciech Gorczyca, Kobas Laksa, Paweł Piasecki, Piotr Szmielew, Joanna Tabaka

Fundacja Obserwatorium, 2024